

การวิเคราะห์หมโนทัศน์ทางจริยธรรมตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

ที่ปรากฏในเพลงไทยสมัยนิยม

นางสาวจิตอารมย์ สวัสดิ์ชิตัง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2526

I.S.B.N. 974-562-709-7

010298

AN ANALYSIS OF MORAL CONCEPTS ACCORDING TO
THE ELEMENTARY CURRICULUM B.E. 2521 FOUND
IN POPULAR THAI SONGS

MISS JITAROM SAWATDICHITHANG

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of The Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Elementary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1983

I.S.B.N. 974-562-709-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์แนวโน้มทัศนคติทางจริยธรรมตามหลักสูตรประถมศึกษา
 พุทธศักราช 2521 ที่ปรากฏในเพลงไทยสมัยนิยม

โดย นางสาวจิตอารมย์ สวัสดิ์กิจัง

ภาควิชา ประถมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิติยวาทิ บุญเชื้อ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประคอง สุทธสาร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
 ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... *Prasong Yuthasart* คณบดี บัณฑิตวิทยาลัย
 (รองศาสตราจารย์ ดร.สุประสิทธิ์ บุญนาค)

คณะกรรมการ ตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... *สุมน อมรวิวัฒน์* ประธานกรรมการ
 (ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์)

..... *กิติยวาทิ บุญเชื้อ* กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิติยวาทิ บุญเชื้อ)

..... *ประคอง สุทธสาร* กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประคอง สุทธสาร)

..... *บรรจงศิลป์* กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์บรรจงศิลป์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การวิเคราะห์มโนทัศน์ทางจริยธรรมตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ที่ปรากฏในเพลงไทยสมัยนิยม
ชื่อนิสิต	นางสาวจิตอาภรณ์ สวัสดิ์ชิตัง
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิติยวดี บุญเชื้อ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประคอง สุทธิสาร
ภาควิชา	ประถมศึกษา
ปีการศึกษา	2526

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจและวิเคราะห์มโนทัศน์ทางจริยธรรมตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ที่ปรากฏในเพลงไทยสมัยนิยม 3 ประเภท คือ เพลงลูกทุ่ง เพลงลูกกรุง และเพลงเขาวงกต

จริยธรรมที่ใช้ในการวิเคราะห์นั้น ผู้วิจัยได้เลือกจริยธรรมจากหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 มา 24 ข้อ ซึ่งมีมโนทัศน์ทางจริยธรรม 83 ข้อ โดยแยกเป็นข้อกระทงได้ 106 ข้อ ตัวอย่างประชากรได้แก่เพลงไทยสมัยนิยมที่มีมโนทัศน์ทางจริยธรรมในคำร้องต่าง ๆ ซึ่งขณะการประกวดแผ่นเสียงทองคำและเส้าอากาศทองคำพระราชทาน เพลงและดนตรีเขาวงกตที่เค้น จำนวน 72 เพลง และเพลงทั่วไปอีก 128 เพลง รวมทั้งสิ้น 200 เพลง แยกเป็นเพลงลูกทุ่ง 70 เพลง เพลงลูกกรุง 70 เพลง และเพลงเขาวงกต 60 เพลง

ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า มโนทัศน์ทางจริยธรรมในคำความออกนอกคัน ความขยันหมั่นเพียร ความเมตตากรุณา และหลักธรรมในการอยู่ร่วมกัน เป็นจริยธรรมที่ปรากฏมากที่สุดในเพลงทั้งสามประเภท เพลงลูกทุ่ง และเพลงลูกกรุงมีมโนทัศน์ทางจริยธรรมคำความออกนอกคันเป็นอันดับหนึ่ง ส่วนเพลงเขาวงกต มีมโนทัศน์ทางจริยธรรมคำหลักธรรมในการอยู่ร่วมกันมากที่สุด มโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏน้อยที่สุดในเพลงทั้งสามประเภท คือ ความเป็นผู้มีสติรู้จักยับยั้งชั่งใจ ความมีน้ำใจเป็นธรรมไม่ลำเอียง ความมีระเบียบวินัยและตรงต่อเวลา การไม่ละเมียดของรักผู้อื่น ความกล้าหาญและความเชื่อมั่นในตนเอง มโนทัศน์ทางจริยธรรมในคำความประณีตละเอียดถี่ถ้วนไม่ปรากฏในเพลงลูกกรุง แต่มีบ้างในเพลงอีกสองประเภท

Thesis title An Analysis of Moral Concepts According to
The Elementary Curriculum B.E.2521 found
in Popular Thai Songs

Name Miss Jitarom Sawatdichithang

Thesis Advisor Assistant Professor Kittiyavadi Boonsue
Assistant Professor Prakong Suthasarn

Department Elementary Education

Academic Year 1983

ABSTRACT

The purposes of this study were to survey and to analyze moral concepts occurred in the popular Thai songs which composed of Country songs, Pop songs and Children songs.

Twenty - four morals were selected from the Elementary Curriculum B.E.2521 which consisted of eighty three concepts and one hundred and six items. A total of samples were two hundred Thai songs. Seventy - two songs were the prize winners and the rest of them were popular songs.

The result showed high frequency of concepts concerning patience, diligence, generosity and the ability to get along with people in all three types of popular Thai songs. Moral on patience occurred mostly in Country songs and Pop songs, while the ability to get along with people occurred mostly in Children songs. The moral concepts which occurred the least in all three types of popular Thai

songs were consciousness and restraint, justice, self -
discipline and punctuality, respect of other's belonging,
bravery and self - confidence. The concept of carefulness
was not occurred in Pop songs while there were some in the
other two.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ กิติยวดี บุญซื่อ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ประคอง สุทธิสาร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้แนะนำข้อคิดที่เป็นประโยชน์ ให้ความช่วยเหลือเอาใจใส่ และให้กำลังใจตลอดเวลาที่ทำการวิจัย ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์ ศาสตราจารย์สุระประณี นาคทรพร รองศาสตราจารย์ กร.ทิตินา แซ่มณี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วาริ ธิระจิตร และอาจารย์รัชนี้ ศรีไพรวรรณ ได้กรุณาตรวจเครื่องมือ ตาราง ในการวิจัย และผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรพรรณ บรรจงศิลป์ ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับประเภทของเพลง ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งช่วยให้การวิจัยครั้งนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์ทุก ๆ ท่าน และขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ คุณไพฑูย์ สุควารี นายกสมาคมคนตรีแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ และคุณวินัย รุ่งอนันต์ นายกสมาคมนักแต่งเพลง ซึ่งกรุณาให้ความกระจ่างชัดในด้านเพลงแก่ผู้วิจัย

ผู้วิจัยขอขอบคุณ พี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือ และให้กำลังใจมาโดยตลอด ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ และคุณแม่ ที่เป็นกำลังใจอันสำคัญในการทำวิทยานิพนธ์นี้

จิตอารมย์ สวัสดิ์ชิตัง

ศูนย์วิทยุวิทยุการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ

บทที่

1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
	ขอบเขตของการวิจัย.....	6
	ข้อตกลงเบื้องต้น.....	6
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
	ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	8
2	วิธีวิจัยและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
	ความหมายของมโนทัศน์ทางจริยธรรม.....	9
	ประเภทของจริยธรรม.....	11
	ขั้นตอนของจริยธรรม.....	12
	การสร้างเสริมคุณสมบัตินทางจริยธรรม.....	13
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม.....	14
	ความสำคัญของดนตรีและเพลง.....	17
	ความหมายของดนตรีและเพลง.....	18
	ความสำคัญของดนตรีต่อการศึกษา.....	20
	ประวัติการประกวดแผนเสียงทองคำ.....	24
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับดนตรีและเพลง.....	26

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	29
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	67
บรรณานุกรม.....	75
ภาคผนวก.....	82
ประวัติผู้วิจัย.....	166

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จริยธรรมและความหมายของจริยธรรม.....	30
2	จริยธรรม มโนทัศน์ และข้อกระทงที่ใช้ในการวิเคราะห์.....	35
3	การสุ่มตัวอย่างประชากร.....	45
4	จริยธรรมที่ปรากฏในเพลงลูกทุ่ง.....	49
5	จริยธรรมที่ปรากฏในเพลงลูกกรุง.....	52
6	จริยธรรมที่ปรากฏในเพลงเขาวงกต.....	55
7	เปรียบเทียบประเภทของจริยธรรมที่ปรากฏมากที่สุด 5 อันดับใน เพลงทั้ง 3 ประเภท.....	58
8	เปรียบเทียบประเภทของจริยธรรมที่ปรากฏน้อยที่สุด 5 อันดับ ใน เพลงทั้ง 3 ประเภท.....	59
9	ค่าร้อยละของความถี่ของจริยธรรมในเพลงลูกทุ่ง.....	61
10	ค่าร้อยละของความถี่ของจริยธรรมในเพลงลูกกรุง.....	62
11	ค่าร้อยละของความถี่ของจริยธรรมในเพลงเขาวงกต.....	63
12	อันดับของจริยธรรมที่ปรากฏในเพลงไทยสมัยนิยมแต่ละประเภท...	65

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย